

EDUSKUNNAN VASTAUS 191/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä, julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain 11 §:n ja 13 §:n 2 momentin kumoamisesta sekä valtiokonttorista annetun lain 2 §:n 4 momentin kumoamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä, julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain 11 §:n ja 13 §:n 2 momentin kumoamisesta sekä valtiokonttorista annetun lain 2 §:n 4 momentin kumoamisesta (HE 150/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 18/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tämän lain tarkoituksena on tehostaa valtion tieto- ja viestintätekniisiä toimintoja, parantaa tieto- ja viestintätekniisten palvelujen laatua ja yhteentoimivuutta sekä parantaa tieto- ja viestintätekniisen palvelutuotannon kustannustehokkuutta ja ohjausta. Tällä lailla selkiytetään valtion tieto- ja viestintätekniikan järjestämisen rakenteita kokoamalla hallinnollisesti yhteen valtion tieto- ja viestintätekniisiä toimintoja. Tällä lailla luodaan puitteet järjestää valtion yhteisten

tieto- ja viestintätekniisten palvelujen yhtenäisen tuotanto ja käyttö.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, julkisen hallinnon tietohallinnon ohjaukseen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämiseen ja varmistamiseen sovelletaan julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain säännöksiä (634/2011).

2 §

Yhteiset palvelut

Valtion yhteiset tieto- ja viestintätekniiset palvelut ovat palveluja, joiden järjestämisestä vas-

taavat valtion viranomaiset, joita käytetään tai on tarkoitettu käytettävän yleisesti ja laajasti julkisten hallintotehtävien tukena, joiden järjestäminen ei edellytä toimialakohtaisia ratkaisuja tai merkittävää toimialakohtaista osaamista, ja jotka perustuvat yleisesti käytettyihin tieto- ja viestintätekniisiin ratkaisuihin.

Valtion yhteisiä tieto- ja viestintätekniisiä palveluja ovat:

1) *yhteiset perustietotekniikkapalvelut*, joilla tarkoitetaan fyysisiä laitteita, laitteiston toiminnan edellyttämiä ohjelmistoja, tietoliikenne- ja viestintäpalveluja sekä näihin liittyviä infrastruktuuri- ja tukipalvelujen kokonaisuuksia;

2) *yhteiset tietojärjestelmäpalvelut*, joilla tarkoitetaan sellaisia tietojärjestelmiä ja niihin liittyviä palveluja, jotka tukevat julkisen hallintotehtävän tai organisaatioiden samankaltaisen toiminnan hoitamista;

3) *yhteiset sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelut*, joilla tarkoitetaan sähköisen asioinnin toteuttamisen edellyttämiä tai sähköisiin asiointipalveluihin liittymistä tukevia tieto- ja viestintätekniisiä ratkaisuja.

Yhteisten palvelujen on oltava kustannustehokkaita, käyttötarkoitukseensa yleisesti sovellettavia, suorituskykyisiä, toimintavarmoja, käyttäjäystävällisiä, esteettömiä ja saatavilla tasapuolisesti koko Suomen alueella. Yhteisten palvelujen on noudatettava valtion tietohallinnon kokonaisarkkitehtuuria ja yhteentoimivuuden kuvauksia ja määrittämiä ja niiden on täytettävä tarpeen mukaiset tietoturvallisuutta ja vaurautumista koskevat vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä yhteisistä palveluista, niiden 3 momentissa tarkoitettua laadusta sekä laadun ja kustannustehokkuuden todentamismenettelyistä.

3 §

Velvollisuus käyttää yhteisiä palveluja

Valtion virastojen ja laitosten on käytettävä yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja, ellei valtion kokonaisarkkitehtuurin, tietohallintoon liittyvien yhtenäisen toiminnan

kannalta tarpeellisten toimenpiteiden tai tieto- ja viestintätekniisten palvelujen yhteentoimivuuden taikka 2 §:n 3 momentissa tarkoitettujen seikkojen vuoksi organisaation ole välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua. Valtiovarainministeriö päättää kuuluaan asianomaista ministeriötä ja 11 §:ssä tarkoitettua asiakasneuvottelukuntaa asiakkaan oikeudesta käyttää muita kuin yhteisiä palveluja. Jos valtiovarainministeriö ja asianomainen ministeriö ovat eri mieltä asiasta, päätöksen asiassa tekee valtioneuvosto.

Valtion virastojen, laitosten ja valtion liikelaitosten on käytettävä yhteisiä sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalveluja ellei organisaation ole teknisistä tai toiminnallisista syistä välttämätöntä käyttää toiminnassaan tai sen osassa muuta palvelua.

Kunnallisten viranomaisten on niiden hoidtaessa laissa niille säädettyjä tehtäviä käytettävä sellaisia tarvitsemiaan yhteisiä sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalveluja, joiden järjestämisestä vastaavat valtion viranomaiset ja joista kunnallisille viranomaisille aiheutuvat välittömät kustannukset korvataan valtion varoista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan organisaatio-, toiminta tai palvelukohtaisesti tarkempia säännöksiä yhteisten palvelujen käytön vähimmäislaajuudesta. Ennen sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelujen käytön vähimmäislaajuutta koskevan valtioneuvoston asetuksen antamista asiassa on kuultava julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua neuvottelukuntaa.

4 §

Yhteisten palvelujen ohjaus

Valtiovarainministeriön tehtävänä on ohjata valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämistä ja palvelujen laatua sekä näiden palvelujen yhteentoimivuutta ja kokonaisarkkitehtuurin mukaisuutta, kuten julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetussa laissa on säädetty. Valtiovarainministeriö vastaa tässä laissa tarkoitettujen yhteisten palvelujen palvelutuotannon yleishallinnollises-

ta, strategisesta sekä tieto- ja viestintätekni-
sen varautumisen, valmiuden ja turvallisuuden oh-
jauksesta.

5 §

Valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tieto- järjestelmäpalvelujen tuottaja

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tieto-
järjestelmäpalveluja tuottaa ja kehittää valtio-
varainministeriön hallinnonalalla toimiva palve-
lukeskus. Palvelukeskus huolehtii tehtävistään
sitte kuin palvelusopimuksissa on sovittu. Pal-
velukeskuksella voi olla myös muita tehtäviä si-
ten kuin siitä tässä laissa tai muussa lainsäädän-
nössä säädetään tai muun lainsäädännön nojalla
määrätään.

Valtion yhteisten perustietotekniikka- ja tie-
tojärjestelmäpalvelujen tuottajana voi toimia
myös muu valtion viranomais, tämän lain
10 §:ssä tarkoitettua asiakkaan julkisista hankin-
noista annetun lain (348/2007) 10 §:ssä tarkoi-
tettu sidosyksikkö tai sellainen toimija, joka
tuottaa palveluja julkisista hankinnoista an-
netun lain 12 §:ssä tarkoitettuun tai muussa lais-
sa säädettyyn yksinoikeuteen perustuen. Valtio-
neuvosto päättää muusta kuin 1 momentissa tar-
koitetusta palvelutuottajasta.

Tässä pykälässä tarkoitettua palvelutuottajan
tehtävistä ja toimintatavoista tämän lain mukai-
sten palvelujen tuotannossa sekä 1 momentissa
tarkoitettua palvelukeskuksen toiminnan järjes-
tämistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä
valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojär- jestelmäpalvelujen tuottavan palvelukeskuksen ohjaus

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu palvelukeskus on vi-
rasto, jonka palvelutuotannossa, ohjaamisessa ja
johtamisessa, seurannassa ja valvonnassa sekä
rahoituksessa ja kustannuslaskennassa nouda-
tetaan liiketoiminnallisia periaatteita. Palvelu-

keskuksen suoritteiden maksujen määräyty-
misestä säädetään 12 §:n 1 momentissa.

Palvelukeskuksen strategisesta ohjauksesta,
tieto- ja viestintätekni- sen varautumisen, valmiu-
den ja turvallisuuden ohjauksesta sekä liiketo-
iminnallisten periaatteiden ohjauksesta vastaa
valtiovarainministeriö. Valtiovarainministeriö
asettaa palvelukeskukselle pitkän aikavälin toi-
mintalinjat ja tulostavoitteet.

Palvelukeskuksen toiminnan ohjaamisen,
seurannan ja valvonnan menettelytavoista voi-
daan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvos-
ton asetuksella.

7 §

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojär- jestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen hallitus

Valtioneuvosto asettaa palvelukeskukselle
hallituksen ja määrää jäsenistä yhden puheen-
johtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Halli-
tukseseen kuuluu enintään kahdeksan jäsentä, joi-
den tulee edustaa palvelukeskuksen toiminnan
kannalta keskeistä valtionhallinnon, muun julki-
sen hallinnon, yksityisen sektorin liikkeenjoh-
don sekä tieto- ja viestintätekni- sen toimialan
asiantuntemusta. Hallituksessa on myös henki-
löstön edustus.

Hallitus ohjaa ja valvoo palvelukeskuksen
toimintaa. Hallitus huolehtii palvelukeskuksen
hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta
järjestämisestä sekä siitä, että palvelukeskus toi-
mii valtiovarainministeriön ohjauksen mukai-
sesti. Hallitus vastaa siitä, että viraston valvonta
on asianmukaisesti järjestetty.

Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

1) tehdä esitys palvelukeskuksen talousarvio-
ehdotukseksi;

2) päättää palvelukeskuksen toiminta- ja ta-
loussuunnittelusta ja tulostavoitteista valtio-
varainministeriön asettamien pitkän aikavälin
toimintalinjojen ja tulostavoitteiden rajoissa;

3) päättää palvelukeskuksen kehittämisestä
valtiovarainministeriön asettamien pitkän aika-
välin toimintalinjojen ja tulostavoitteiden rajois-
sa;

4) päättää palvelukeskuksen merkittävistä investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista;

5) päättää irtaimen omaisuuden myynnistä ja ostosta;

6) päättää palvelukeskuksen toimintaa ja omaisuutta koskevasta taloudellisesti merkittävästä asiasta;

7) laatia palvelukeskuksen tilinpäätös ja siihen sisältyvä toimintakertomus;

8) käsitellä ja ratkaista muut palvelukeskuksen toiminnan kannalta laajakantoiset ja merkittävät asiat.

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Hallitus voi yksittäistapauksessa tehdä päätöksen toimitusjohtajan tehtäviin kuuluvassa asiassa.

Hallituksen jäsenen esteellisyydestä säädetään hallintolaissa (434/2003).

Hallituksen tehtävistä ja päätöksenteosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen toimitusjohtaja

Palvelukeskusta johtaa ja kehittää hallituksen nimittämä toimitusjohtaja. Toimitusjohtaja huolehtii palvelukeskuksen juoksevasta hallinnosta sekä siitä, että palvelukeskuksen toiminta on tuloksellisella ja luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on huolehdittava hallituksen päätösten toimeenpanosta ja noudatettava hallituksen määräyksiä sekä annettava hallitukselle tieto palvelukeskuksen toiminnan kannalta merkittävistä toimenpiteistä ja tapahtumista. Palvelukeskuksella on toimitusjohtajan alaisuudessa toimiva johtoryhmä.

Toimitusjohtajan tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen henkilöstö

Toimitusjohtaja on virkasuhteessa palvelukeskukseen. Palvelukeskuksen muu henkilöstö on työsopimussuhteessa. Toimitusjohtajan sijaiseen sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan toimitusjohtajan sijaisuutta. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

10 §

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen asiakkaat

Palvelukeskuksen asiakkaita ovat valtion virastot ja laitokset. Palvelukeskuksen asiakkaina voivat olla myös valtion liikelaitokset, muut julkisen hallinnon viranomaiset, julkisoikeudelliset laitokset, eduskunta, valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot ja julkista hallinto- tai palvelutehtävää hoitavat yritykset ja yhteisöt.

Palvelukeskuksen asiakkaista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen asiakasneuvottelukunta

Palvelukeskuksella on sen asiakasohjausta ja toiminnan kehittämistä tukeva asiakasneuvottelukunta.

Asiakasneuvottelukunnasta ja sen tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Valtion yhteisiä perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottavan palvelukeskuksen palvelujen maksullisuus ja palvelusopimukset

Palvelukeskuksen suoritteet asiakkaille ovat maksullisia. Maksujen on katettava suoritteiden tuottamisesta palvelukeskukselle aiheutuvat kokonaiskustannukset.

Palvelukeskus sopii tuottamistaan palveluista ja suoritteiden maksujen suuruudesta asiakkaiden kanssa tehtävissä palvelusopimuksissa.

13 §

Valtion yhteisten sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelujen tuottaja

Valtion yhteisten sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelujen tuottajana voi toimia tähän tehtävään nimetty valtion viranomainen, näiden palvelujen asiakkaiden julkisista hankinnoista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettu sidosyksikkö tai sellainen toimija joka tuottaa palveluja julkisista hankinnoista annetun lain 12 §:ssä tarkoitettuun tai muussa laissa säädettyyn yksinoikeuteen perustuen.

Palvelutuottajan tehtävistä ja toimintatavoista sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelujen tuotannossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Valtion yhteisten sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelujen tuottajan asiakkaat

Valtion yhteisten sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelujen tuottajan asiakkaita voivat olla valtion virastot, laitokset ja liikelaitokset, muut julkisen hallinnon viranomaiset, julkisoikeudelliset laitokset, eduskunta, valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot ja julkista hallinto- tai palvelutehtävää hoitavat yritykset ja yhteisöt.

Palvelutuottajan asiakkaista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Varautuminen ja palvelutuotannon häiriötilanteet

Tässä laissa tarkoitettujen palvelujen tuottajien on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä huolehdittava siitä, että toiminta ja palvelujen tuotanto jatkuvat mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Ellei muussa laissa toisin säädetä, normaalioloissa ja niiden häiriötilanteissa noudatetaan tässä laissa tarkoitettujen palvelujen tuotannon ja käytön ensisijaisuus-, kiireellisyys- ja muussa tarkeysmäärittelyssä valtiovarainministeriön ennalta määrittelemiä periaatteita. Valtiovarainministeriön on ennen periaatteiden vahvistamista kuultava asianomaisia palvelujen tuottajia, asiakkaita ja ministeriöitä. Valtioneuvosto päättää merkitykseltään laajakantoisista ja yhteiskunnallisesti merkittävistä periaatteista.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17 §

Tehtäviä ja toimintoja koskeva siirtymäsäännös

Valtion virastojen ja laitosten perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalveluihin liittyvät tehtävät ja toiminnot on siirrettävä 5 §:ssä tarkoitettuun palvelukeskukseen kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Valtioneuvosto päättää niistä valtion virastoista ja laitoksista sekä niiden alaisista yksiköistä, joista tehtäviä ja toimintoja siirretään ja siirtojen ajankohdista.

18 §

Sopimuksia, sitoumuksia ja vireillä olevia asioita koskeva siirtymäsäännös

Tehtävien ja toimintojen siirtyessä palvelukeskukselle siirtyvät palvelukeskukselle näihin tehtäviin ja toimintoihin liittyvät sopimukset ja sitoumukset ja niihin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä vireillä olevat asiat.

19 §

Henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös

Valtion virastojen ja laitosten tehtävien siirryessä palvelukeskukselle näissä tehtävissä olevat otetaan palvelukeskukseen työsopimussuhteisiin. Määräaikaisessa palvelusuhteessa näissä tehtävissä oleva henkilöstö siirtyy palvelukeskukseen määräaikaisen palvelussuhteen keston ajaksi. Henkilöiden työsuhteen katsotaan työsuhde-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena. Siirtyviä tehtäviä vastaavat virat lakkaavat.

Palvelukeskuksen tai ennen palvelukeskuksen toiminnan käynnistämistä valtiovarainministeriön on annettava siirtyviä tehtäviä hoitaville henkilöille kirjallinen selvitys työsuhteen keskeisistä ehdoista vähintään kuukautta ennen tehtävien siirtoa. Siirtyvää tehtävää hoitava hen-

kilö saa muutoin sovellettavaa irtisanomisaikaa noudattamatta tai sen kestoajasta riippumatta irtisanoa virka- tai työsopimussuhteensa päättymään siirron hetkellä.

Palvelukeskuksen toimitusjohtajan nimittää ensimmäisen kerran valtiovarainministeriö.

20 §

Yhteisten palvelujen käytön velvollisuutta koskeva siirtymäsäännös

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun viranomaisen on otettava 2 §:n 4 momentin nojalla säädettyssä asetuksessa tarkoitetut yhteiset perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelut käyttöön siinä laajuudessa kuin 3 §:n 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetään siinä vaiheessa, kun kyseisen viraston tai laitoksen tehtävät siirtyvät palvelukeskukseen.

Edellä 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen viranomaisten on otettava 2 §:n 4 momentin nojalla säädettyssä asetuksessa tarkoitetut yhteiset sähköisen asioinnin ja hallinnon tukipalvelut käyttöön siinä laajuudessa kuin 3 §:n 4 momentin nojalla annetussa asetuksessa säädetään kahden vuoden kuluessa siitä, kun palvelu on käytettävissä ja viimeistään kun kyseistä palvelua vastaavan itsenäisesti hankitun palvelun palvelusopimus päättyy.

Laki

julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain 11 §:n ja 13 §:n 3 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain (634/2011) 11 § ja 13 §:n 3 momentti.	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 201 ____.

Laki

valtiokonttorista annetun lain 2 §:n 4 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan valtiokonttorista annetun lain (305/1991) 2 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 317/2009.	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 201 ____.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2013
